

מישיב נפש

מעייני חיזוק ואמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

קול "אודיע אמונתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

קרבנה
אל נפשי
פנימיות הפרשה
במשנת מו"ר שליט"א

נפשי
בשאלתי
שאלות המוגשות
לפני מו"ר שליט"א

וישלחיה

כלשהו מההלכה הצרופה, יש להתנהג על פי ההלכה גם אם אין מבינים אותה [כי לא הכל צריך להבין]. ולהלכה נפסק כדברי המשנה: "הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע". וכן מצווים אנו לשנוא את משנאי ה', כמו שאמר דהע"ה "הלא משנאיך ה' אשנא ובתקוממך אתקוטט, תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי".

וכפי שאנו רואים בכל הדורות שכל קיום הדת בכל דור ודור היה בידיהם של הצדיקים הקדושים, עיני העדה, אשר שמרו מכל משמר על כרם בית ישראל, ועמדו בכל תוקף, בגבורה ובעוז נגד משנאי ה' אשר הסתחפו לקהל ה', והזהירו את העם להתרחק מהם, כעין מה שנאמר: "יידבר אל העדה לאמור, סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל תגעו בכל אשר להם פן תספו בכל חטאתם". וה' אלקים אמת, משה אמת ותורתו אמת וכל דברי חכמים אמת, גם אלו שאין בכוחנו להבינם ולתפץ אותם שיתיישבו עם שכלנו" (דרך כוכב, תו ב שיעור ט).

כי אכן, אהבתו של אברהם אבינו לבריות ורחמנותו עליהם היתה סמל החסד והאהבה, אך כל זה כל זמן שאינם מסכנים את סביבתם, אך ברגע שהשפעתם קלוקלת, ברגע שהם גורמים לניזק וריחוק סביבתם מהבורא ומצוותיו, כי אז אין מנוס מלשלחם מעל פנינו...

בטוחן החיים הרוחניים עולה על הכל, שום קירוב ושום חסד אינו יכול לבוא על חשבון החיים עצמם, לא של בעל החסד ולא של שום יהודי אחר הדבק בחיי נצח... כל זה לא מנע כמובן מאברהם לפעול מרחוק להצלתו של לוט בעת שבי, שהרי יש בו ניצוץ אלוהי, ניצוץ קטן של חיים נצחיים שכדאי למסור את הנפש להצלתו...

בצורה זו אף פעל להעביר לישמעאל את אהבת האב כמובא במדרש (פרקי דר"א, כט) שפעמיים יצא אברהם אל המדבר הרחוק לבקר את בנו, ואכן זכה בסופו של דבר לראותו שב בתשובה בחייו (רש"י בראשית כה ט).

זהו חסד אמיתי, חסד למען החיים האין סופיים!

גדול מכניסי האורחים, מקבל הוא כל אחד בסבר פנים יפות, אפילו ערביים עובדי ע"ז מוצאים את מקומם בבית הארחה שלו... ומהבית הזה הפתוח מכל ארבעה רוחותיו לקלוט אורחים, מסולק לא אחר מאשר בנו אשר עליו התפלל "לו יחיה לפניך"...

לפחות יציידו בצידה ראויה לדרך המדברית הארוכה... גם זה לא, אך לחם וחמת מים "ולא כסף וזהב - לפי שהיה שונאו..." (רש"י בראשית, כא יד)...

הזהו האב אשר מלבד היותו סמל החסד והאהבה הלא אב הוא אשר על כנון דא נאמר - כרחם אב על בנים... ואלו דאמת הלא אין זה המקרה הראשון, גם בשבוע שעבר למדנו על גירוש דומים: הפרד נא מעלי קרא אברהם לבן דודו - גיסו היתום לוט, שחבר אליו במסעותיו... - אמנם אנשים אחרים אנחנו, אבל בבקשה, חפש לך מקום אחר!!

ומהבית הזה
הפתוח מכל
ארבעה רוחותיו
לקלוט אורחים,
מסולק לא אחר
מאשר בנו...

והפלא הגדול עוד יותר הוא, כי זהו האיש הגדול בענקים אשר לא נח ולא שקט בעומדו לבקש על הצלתם של רשעי עולם, אנשי סדום ועמורה הרעים והחטאים...

אלא "שזאת צריך לדעת, כי לימוד הזכות על הרשעים אינו סותר בשום פנים את ההלכה של "הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע" ויש להלחם כנגד המסיתים והמדיחים נגד

ה' ותורתו, ולעשות בכל תוקף למען השי"ת לקיים "תנו עז לאלקים", ואמנם בד בבד יש ללמד עליהם זכות, אך אלו אשר משתמשים עם לימוד הזכות לקולא ולחזק חז"ו את המסיתים והמחטיאים - הרי הם בגדר "מגלי פנים בתורה שלא כהלכה". (יוסם, תשע"ד)

"כי התורה שזכינו לקבלה בסיני יש בה ב' חלקים: חלק ההלכה שבתורה וחלק האגדה שבה, אשר שניהם אמת לאמתו דברי אלקים חיים, הן ההלכה והן האגדה נתנו למשה מסיני... אמנם עלינו לדעת כי לעובדא למעשה אין למדים הלכה מאגדה (ירושלמי פאה פ"ג ה"ד) [ומקום יש בראש להניח שני תפילין]. ואף שיש לדעת את דברי האגדה [אשר הובאו לעיל וכי"ב, בענין גודל מעלת נשמות ישראל ואפילו הפחותים שבהם] כדי לדעת להבין ולהשכיל עד היכן גדלה מעלתה של כל נשמה מישראל ועד היכן מסוגלים אנו להתקרב ולהדבק בהשי"ת, וכמה גדולה ועצומה היא אהבת השי"ת אלינו שענין זה מבואר היטב באגדה. עכ"ז לגבי ההנהגה למעשה אסור לנו לסטות זי

• שאלה • יש לי נסיונות קשים ומרים בענייני טכנולוגיה, איך אוכל להחזיק מעמד?

תשובה: דע לך כי הסיבה שלשמה ירדת דווקא בדור הזה, כי זה כל תיקונך ושליחותך כאן. וכשתעלה למעלה בעוד כמה עשרות שנים וישאלו אותך, לשם מה ירדת לעולם? מה עשית שם? תענה להם, לא נגעתי ב"טרייפ"ע כלים!!

• שאלה • יש לי חבר טוב, שאף שהוא יר"ש, מנהגו לדבר בכל עת מפאליטיק, מחסידיות וחצרות שונות, איך אני מרומם אותו מזה?

תשובה: ברגע של ישוב הדעת תפתח עיניו בשיחת אמת ותאמר לו מנהמת ליבך: "אחי היקר! אמאי קאתינא להאי עלמא, בשביל זה? האם בשביל זה ירדנו לעולם? אל תהיה טיפש, אל תתן לעולם לבלבל אותך, הרי תיכף כבר נחזור הביתה ואז לא יסאר כלום מכל זה". ודברים היוצאים מן הלב יכנסו בעור ה'.

• שאלה • כשעובר עלי איזה צער כלשהו, אזי נסתם ליבי בחשכות המוחין, איך אפשר להתרומם מזה?

תשובה: על ידי הלל והודאה להשי"ת. אנו הרי מוקפים בטובות וחסדים בלי גבול, וצריך רק להתבונן בישוב הדעת בחסדים, ולקחת פרט קטן ולחשוב איך הייתי נראה אם לא היה לי את זה, וכמה אני צריך להודות שקיבלתי זאת במתנת חנינם. ולמשל יחשוב על מה שאמרו חז"ל "כל הנשמה תהלל קה" על כל נשימה ונשימה תהלל קה" חס ושלוש אם משהו אינו כשורה בנשימה הרי זה נורא ואיום, וכאן יש לנו את זה בכל רגע ורגע בניקל ובחסד עליון, זה הרי ניסים ונפלאות, הודו לו ברכו שמו.

תמשיך גם אם לא הולך

מתוך שיחה לתלמידי ישי"ק סאטמר ב"ב - ו' תשרי תשפ"ז

הריני מאמין בהשי"ת כמו שהבעש"ט והגרי"א מוילנא האמינו בהשי"ת. הריני מברך להשי"ת כשם שהצדיקים ברכו להשי"ת. זהו ענין ההתקשרות לצדיקים, שהאדם מתבטל אליהם, שע"י יש לו ממש את האמונה של הצדיקים. זהו אחד מהעצות שהבעש"ט גילה בעולם שאפילו יהודי פשוט כשהוא מקושר לצדיק ועובד את השי"ת על דעתו, הרי הוא צדיק ממש ממש, כאותו הצדיק שהוא מקושר אליו.

מה עושה בחור כשהקיץ בבוקר ואין לו מצב רוח.

שיקשר אל הדיבור, יאמר 'מודה אני לפניך שהחזרת בי נשמתי בחמלה', הלכתי לישון ומסרתי בידך את הנשמה, והנה החזרת לי את נשמתי הריני מודה ומהלל אותך על הנשמה.

הקב"ה הוא למעלה מכל ההשגה, ומשה רבינו קיבל מהקב"ה שע"י שאדם מקיים מצוה, הרי הוא מקושר להקב"ה, וכן כשהוא סר מרע שמתגבר על יצרו ואינו עושה העבירה, ע"י הוא מקושר להקב"ה, אף שאין לו שום השגה. יש לנו מעשים, מעשים טובים שצריך לעשות, ומעשים רעים שאסור לעשות, כשאדם מקיים זאת, הרי זה נחשב בעיני השי"ת כמי שעבד אותו עם ההשגות הגבוהות והנעלות ביותר.

איך אפשר לזכות להיות בשמחה תמיד

העצבות היא ממש קליפה של הסטרא אחרא. אם נכנס מחשבה של עצבות, יסיח דעתו ממנה. אל תחשוב מזה. וממילא תסתלק. אך לא ילחום במלחמה מפורשת נגד אלו המחשבות, כי רק היסח הדעת הוא הקדושה.

כל מחשבה זרה שנכנסה למוחו, יסיח דעתו ממנה. ולא יחשוב עוד שום מחשבה, רק יסיח דעתו וימשיך לדרכו. כי עצם המחשבה ממה שאין לחשוב, זה בעצמו עבירה. אשר על כן רק יסיח דעתו וישקיע מחשבתו בתורה ותפילה.

הריני מברך אתכם שתאיר האמונה הקדושה בלבכם, ותרגישו שיש לנו בורא קדוש ואנו זוכין לשמוע בקולו, לקיים מה שהוא מצוה עלינו לעשות, ולהשמר ממה שהוא אסור עלינו לעשות. אשרינו מה טוב חלקינו, זהו זכות גדול שאין כמוהו, שכן אדם גשמי בעוה"ז יהיה לו קשר עם הקב"ה, כמו שקיבל משה רבינו מהר סיני את המצוות, מדאורייתא ומדרבנן, לקיים מצוות עשה, ולהשמר מאיסור לאו. ע"י שהוא סר מרע, אף שאינו מתבונן בדבר טוב, בזה בעצמו הוא כבר מקושר לבורא עולם בכבודו ובעצמו. אשרינו מה טוב חלקינו שיש לנו עצות טובים וישרים כאלה.

כשהיה"ר מפתה את האדם לעשות עבירה ח"ו, והיהודי עונה לו 'יש לי מלך שאוסר עלי לעשות כן והריני שומע בקולו, ע"י זוכה האדם להמליך את הקב"ה, הוא המלך ואני מקיים רצונו, אשר למטרה זו ירדנו לעולם, כדי להמליך את הקב"ה.

יתירה מזאת אנו יודעים שהקב"ה ברא אותנו, והוא נותן לנו מה לאכול ומה לשתות, הוא נותן לנו חיים כשאנו ישנים וכשאנו ערים. ולזאת תקנו חז"ל ברכות בכל יום, שלא עשני גוי, שלא עשני עבד, וכהנה, ברכת הנהנין על כל דבר לברך את השי"ת: רבונו של עולם אתה בראת את זה ונתת לי את זה והריני אוכל ונהנה מזה, הריני מודה ומשבח אותך על זאת. ע"י אנו מתקשרים להקב"ה ע"י ההודאה והברכה, ובזכות זאת מתקבלים התפילות, כי כשאדם מודה ומהלל ואח"כ הוא מבקש ומתחנן, מתקבלים תפילותיו ברחמים.

הבה נעשה התחלה לכבוד השנה החדשה, להתפלל מלה במלה בכוונה. אם לא הולך לו לכוון פירוש המלות, יאמר התיבות ויתקשר אל האותיות הקדושות אפילו בלי לכוון הפירוש, יאמר 'ברוך, אתה, השם, מילה במילה, ויתקשר לתיבות הקדושות, וכן בברכת המזון ושאר העניינים.

ברוך השם יש לנו פה, ויכולים תמיד לעסוק בתורה ותפילה ולקיים מצוות רבות על ידי הפה. הבה נשתמש עם הפה כראוי, שלא לדבר ח"ו דברים בטלים, ומכל שכן לא לדבר דיבורים אסורים רח"ל, רק להודות ולהלל ולשבח, לפאר לרומם ולהדר, לברך לעלה ולקלס, להודות ולהלל להשי"ת.

ויחד עם זאת להזהר ולהשמר מאד מהטומאה המרה שיש בעולם, הפריצות והזהמא שיש בדורינו רח"ל, על זאת צריך מסירות נפש. כשהיצר הרע מתחיל לפתות לעבירה, יתבונן שאפילו אילו היו באים להרוג אותו, היה מוסר נפשו על קידוש השם, מכ"ש בנסיון שיש לו עתה, יתגבר במסירות נפש על יצרו ולא יעשה העבירה, וע"י הוא עושה כזה נחת רוח גדול להשי"ת, בלי גבול, בלי גבול.

האדם שנמצא בעולם מגושם כזה, והוא מקיים רצון הבורא עולם, איזה נחת רוח הוא עושה להשי"ת, בלי גבול, וגם שכרו יהיה בלי גבול, בזה ובבא.

מה עושים בהסתר פנים כשאין האמונה מאירה.

זה אחד מהטעמים שתלמידי בעש"ט תיקנו להתקשר להצדיק, כשאדם מקושר לצדיק שיש לו את הדעת הנכונה, את השכל המתוקן, הרי הוא מקשר את מוחו למוחו של הצדיק, ויש לו אותה האמונה שיש להצדיק.

ותשלך את הילד

יש גם לבאר טעם הדבר שתיקנו חז"ל לקרוא בתורה ביום ראש השנה מעשה דהגר וישמעאל, דלכאורה מה שייך סיפור זה לקדושת היום בעת שישראל תולים עיניהם לאביהם שבשמים שיצאו זכאים בדינם, ומה ענין הגר וישמעאל לכאן.

אלא יש לומר שיש בזה גם כן איזה רמז כלפי מעלה, שהנה נאמר בישמעאל **"וישמע אלקים את קול הנער באשר הוא שם"**, היינו שהשי"ת ריחם על ישמעאל, על בריה כוז שבוהר הק' (בחי"ב דף י"ב) נאמר עליו: **"וי על ההוא זימנא דאיתיליד ישמעאל בעלמא"** [וי לו לזמן שבו נולד ישמעאל בעולם]... ועוד שם (בזהר שם ד' י"ז) אין לך גלות קשה לישראל כמו גלות ישמעאל, ובאותה שעה עוד קיטרגו המלאכים ואמרו: **"רבון העולמים אדם שהוא עומד להמית את בניך כצמא אתה מעלה לו באר?"** ע"כ. ועם כל זאת נתעוררו עליו רחמי שמים לעשות לו ניסים ונפלאות, וזאת משום שמסרה הגר את עצמה לידי השגחת השי"ת, כמו שמובא (בקדושת לוי) על הפסוק (בראשית כ"א ט"ו) **ותשלך את הילד תחת אחד השיחים - שהסיחה דעתה ממנו והשליכה אותו לידי השגחת השם יתברך.**

על זה מבקשים אנו בראש השנה מאת אבינו שבשמים: אם על אלה ריחמת בעת שמסרו עצמם אליך - קל וחומר שתרם על עמך רחומך ובני חביבך בני אברהם יצחק ויעקב בשעה שתולין עיניהם למרום.

ויטע אשל בבאר שבע

בספר המידות (ערך אכילה חלק שני) כתב רביה"ק: **"על ידי ברכת המזון נתודע השם יתברך בעולם"**. והגאון מטשעהרין מציין במראי-מקומות שלו: כי אברהם היה הראשון שהתחיל לפרסם את שמו על ידי ברכת המזון, ע"כ. וכמובא בגמרא (סוטה י'): **"ויטע אשל בבאר שבע"** (בראשית כא, לג) אמר ריש לקיש, מלמד שעשה פרדס ונטע בו כל מיני מגדים וכו' וחד אמר פונדק וכו', **"ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם"**, אמר ריש לקיש, אל תיקרי **"ויקרא"** אלא **"ויקריא"**, מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה **בפה כל עובר ושב**. כיצד, לאחר שאבלו ושתו, עמדו לברוך, אמר להם, וכי משלי אכלתם, משל אלקי עולם אכלתם, הודו ושבחו וברכו למי שאמר והיה העולם.

הרי שהפרסום הראשון של השי"ת בעולם היה ע"י ברכת הנהנין, הודאה להשי"ת על ההנאה מן המזון.

(אוסף אמרים, קדושה, מאמר ח)

מאמונה לראייה

אצלו, ומה שעדיין לא זכה להבין, צריך לברר לעצמו אחת ושתיים עד שידע היטב מה שלא נהיר לו, כי גם ידיעה ברורה לדעת מה שאינו מבין, היא גם ידיעה חשובה, וצריך לשאוב נחת רוח והרבה שמחה מהחלקים שאכן נתבהרו לו (כעין מה שכתוב בספר חובות הלבבות, שער ייחוד המעשה פרק ה' וז"ל: יהיה גדול בעיניך נצחונך הכי קטן על היצר והודככותך הפעוטה עליו, כדי שנצחון זה ישמש במדריגה שממנה תעלה לנצח אותו בדבר גדול יותר, ע"כ כפי לב טהור שם).

לשמוח בעצם העמל והיגיעה

עוד זאת צריך לדעת, שגם אם קורה והאדם התייגע ועמל, ולא הבין מאומה - גם אז צריך לשמוח מכך שזכה על כל פנים לעמול בתורה, והוגיע את מוחו להבין את חכמת הבורא ית' בתורתו הקדושה, וכמאמר חכמנו זכרונם לברכה (ברכות י"ז): "אשר מי וכו' ועמלו בתורה", גם אם עדיין לא זכה לראות פרי בעמלו. כי תפקידנו הוא לעמול, ואילו ההצלחה היא ביד השם ית'.

כן הענין גם בעת התפילה, שגם אם לא הרגיש חיות בתפילתו - עליו לשמוח מעצם היגיעה שיגע למענו ית', גם אם לא הלך לו כפי רצונו, כי סוף כל סוף הרי אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה, והשכר מגיע מהקב"ה אשר בידו עיתותינו - אשר האדם מתייגע עתה, וההצלחה והסייעתא דשמיא יזכה לראות כעבור זמן.

לא יהיה בך עקר ועקרה

במדרש (שחר טוב ז') מובא על הפסוק (תהלים לא-ב) "בך ה' חסיתי" - בכ"ב אותיות שלך. שבהן חוסה האדם בהשי"ת, והוא מדבק עצמו אליו באמצעות האותיות הקדושות של תורה ותפילה, והקב"ה מגין עליו, וכמובא מהרה"ק בעל הדגל מחנה אפרים, על הפסוק (דברים י"ד) "לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך" ודרשו חז"ל (דברים רבה, בכורות מ"ד) שלא תהיה תפילתך עקורה, ומבאר שנרמז בברכה זו שהכ"ב אותיות, היינו התפילה, לא יהיו עקרות, אלא ישאו פירות. ולא רק התפילות על רוחניות אלא גם התפילות על גשמיות הנרמזים בתיבת "ובבהמתך" יתקבלו יתנו פירות כי כשהכ"ב אותיות לא יהיו בבחינת עקר ועקרה, יביאו שפע ברוחניות ובגשמיות.

אני בעל הבריה". ועיין כעין זה בספר אוהב ישראל מהרה"ק מאפטא זי"ע (פ' בראשית ד"ה ונהר יוצא מעדן) וז"ל: "וכי אברהם אבינו עליו השלום בתחילה עבד עבודה זרה, אלא בתחילה הכיר בוראו וכוחו מכוח הנבראים, ואחר כך הכירו מכוח עצמותו יתברך, כביכול, לכן וירא אליו ה' וכו'", ע"ש.

וזה היא עבודת הצדיקים, שעוברים בעבודתם הק' מבהירות לבהירות (כנזר בליקו"מ סי' ו') שהולכים מהשגה להשגה, ועושין תמיד תשובה על העבודה שעבדו לפי השגתם הקודמת. וזה צריך כל אחד לדעת, שכל עבודה ועבודה ממשיכה עליו בהירות, בין אם מאיר לו עכשיו או שיוכה להארה לאחר זמן - מכל יגיעה נעשה בירור ותיקון נצחי עבורו.

והרי זה דומה
לאחד שנמצא
בסמוך למקומו
של הקיסר, ויש לו
אלף אלפים ראיות
שהמלך נמצא
בסמוך לו, אך
עיניו אינן רואות
אותו, אולם לאחר
מכן, כשרואה
את המלך בעיניו,
אזי ההבדל הוא
כבין חושך לאור,
הגם שגם לפני
כן היו לו הוכחות
ברורות שהמלך
נמצא בסמיכות.

ב' מדרגות אלו אצל כל אחד ואחד

דבר זה נבחן בעיקר בלימוד התורה, ובפרט בלימודם של בחורים צעירים, שלא אחת קורה שמתייגעים בתורה, והלימוד הוא קשה ומסובך ואין רואים שום מוצא - בדרך כלל כשמתייגעים בסוגיא ורואים שלא הכל בהיר ומבורר, או כשניצבת קושיא בהבנה לנגד העיניים, אזי מדרך הטבע הוא שהדבר גורם לרפיון ומרירות, עד ששוכחים גם את הדברים הברורים שכבר נתבהרו לו בסוגיא זו עד שהגיע לקושיא הזאת, כי הקושיא הזאת שוברת את כל מה שכבר השיג ורכש בסוגיא.

אך האמת היא, שתוך כדי לימודו צריך האדם לשמוח בחלקי הידיעה שכבר קנה ונתבהר

עבודה שהיא זרה ובכוחה נתעלה

הנה חכמנו זכרונם לברכה אמרו בנדרים (ל"ב): "אמר רבי אמי, בן שלוש שנים הכיר אברהם את בוראו, שנאמר עק"ב אשר שמע אברהם בקולי, חושבניה מאה ושבעין ותריין [עקב] בגימטריא מאה ושבעים ושנים] ע"כ. ואברהם חי קצ"ה שנה, נמצא שבן שלוש הכיר את בוראו (ר"ן). אמנם מצינו מדרש, שעד מ"ח שנים עבד עבודה זרה (עיין בראשית רבה ל"ט-ט וביפה-תואר שם). ומובא על זה, דכאשר אברהם אבינו יצא וראה את העולם בתפארתו, כיצד כל פרט מהעולם מיוסד ומתוכנן באופן נפלא מאד, כי הוא היה בקי מאד בחכמת התכונה והיה גם חווה בכוכבים, כמובא בחז"ל (ב"ב ט"ז), והיו נהירין לו שבילי דרקיעא, וראה בעיניו המאירות את הבריה הנפלאה - עד שמעצמת התפעלותו קרא: אי אפשר לבירה בלא מנהיג (בר"ר פל"ט). כי כשרואים דבר מתוכנן - משתקף ממנו המתכנן, ולבו ועק בקרבו: יש אלקים אדירים. היינו שראה זאת באמונתו, עד שכעבור זמן הציץ עליו בעל הבריה, היינו שהקדוש ברוך הוא כביכול נתגלה אליו בשפע נבואה ואמר לו: אני הוא בעל הבריה!

כלומר, שעד אז, עד שהקדוש ברוך הוא הציץ אליו, הרגיש אברהם רק בנשמתו הטהורה ובגודל השגותיו הבהירות והנשגבות שאי אפשר לבירה בלא מנהיג, ועבד את בוראו מתוך השגה זו, והרי זה דומה לאחד שנמצא בסמוך למקומו של הקיסר, ויש לו אלף אלפים ראיות שהמלך נמצא בסמוך לו, אך עיניו אינן רואות אותו, אולם לאחר מכן, כשרואה את המלך בעיניו, אזי ההבדל הוא כבין חושך לאור, הגם שגם לפני כן היו לו הוכחות ברורות שהמלך נמצא בסמיכות.

וכן היה אצל אברהם אבינו ע"ה, שלאחר שהקדוש ברוך הוא כביכול התגלה אליו, הרגיש שכל העבודה שעבד לעשות נחת רוח להשי"ת עד אז, היתה עבודה כזו שהיא בבחינת זרה אליו, היינו לאחר שנפתח לו שפע נבואה, נפל לבו בקרבו על כל העבודה שעבד עד עכשיו, וכי כך עובדים לבורא נורא כזה?! (עיין ליקו"מ סי' ו' אות ג') וכל העבודה שעד עכשיו, היתה בבחינת עבודה זרה - עבודה שהיא זרה לו (כלשון חז"ל ב"ב ק"י) ביחס לעבודה שעבד מכאן ואילך.

עבודה באמונה ועבודה בראיה

וזה היה ההבדל בין העבודה מתוך האמונה וההשגה עד היותו בן מ"ח, לבין העבודה שלאחריה של "הציץ עליו בעל הבריה ואמר לו

משיב דבר | מכתבים ממזרח בעניני רחוקים

אם אמרתי מטה רגלי...

יום א' י"ח תמוז תשכ"ח ירושלים עיר הקודש ת"ו בב"א

הסטרא אחרא והטומאה אשר מתחזקת על כל אחד להביאו לאבדון נצחי ר"ל ר"ל [...]

ואם היינו מכניסים בלבנו את דבר קדשם היינו יכולים לקיים את דברי הבעש"ט שמובא בצוואת הריב"ש על המדה שקורא לה 'מדת השוואה', להיות תמיד שוה בדעתו להשתוקק תמיד לעשות רצון קונו, ואף אם עובר מה שעובר מבית ומחוץ ואפי' מה שסובל כל אחד ממנו בעצמו מהעגמת נפש של עצמו ומהבלבולים והמחשבות של כל אחד ואחד בעצמו, תמיד להיות שוה בדעתו לשאוף ולהשתוקק להיות דבוק בהשי"ת ולא להנתק ממנו ה"ו.

כי הנה לפי דעתי וידיעתי סובלים כהיום אלפים ורובבות בני אדם מהפרעות נפשיות ובלבולי מחשבות ודמיונות ומחשבות כאלו אשר מעיקים להם וממריים להם את חייהם ברוחניות ובגשמיות, וכל מה שרוצים לדחות את הבלבולים ולשית עצות לנפשם להפטר מהמחשבות הקשות הללו, המחשבות נכנסים בעומק מוחם יותר ויותר ר"ל, ומתגברים הבלבולים ביתר שאת ועז בכמה אופנים שונים ומעכירים לגמרי רוחו ודעתו של האדם ה' ירחם.

והעצה הנפלאה והמועילה של מדת השוואה היא להיות שוה בדעתו ולהמשיך לעשות את שלו ברוחניות ובגשמיות, ולהשתדל בכל כוחו להיות קר ברוחו כמו שלא איכפת לו מהמחשבות הטורדות, אף אם המחשבות ועגמת נפשו מעיקים לו עד הנפש, (וכענין המובא בליקוי"מ סי' עב) [...]

חזקו ואמצו בהתמדת התורה, ואז בכל מעט שתתעסקו בעצות רביה"ק תראו הצלחה מרובה [...]

הדורש שלומכם וטובכם והצלחתכם ברוחניות וגשמיות

יעקב מאיר שכטער

...ולולי ידעתי מרביה"ק ומתלמידו מוהרנ"ת זצ"ל אז אבדתי מעניי ומפגעי נפשי אשר עבר עלי מעודי עד היום הזה ו"אם אמרתי מטה רגלי חסדך ה' יסעדי" (תהלים צד, יח) - כאשר קבלנו מרביה"ק כי אין יאוש בעולם כלל במציאות ממש.

כי הנה מובא בספה"ק, שבתחילת הבריאה היתה בחינה של סוד שבירת כלים, ורק אח"כ נבראה הבריאה. וכל השבירות ברוחניות ובגשמיות בכל ימות עולם, שרשם מהשבירה הקודמת. וכמו שאז בעת השבירה נשארה נקודה שלא נשברה כידוע. כמו כן בכל שבירה הנעשית בזה העולם יש נקודה שלא נשברת, שע"י הנקודה הזו תשוב השבירה לתיקון, והחסרון יתמלא באופן נפלא כזה כאילו לא נשבר כלל ועוד ביתר שאת בבחי' "ירידה תכלית עליה".

ודוגמה לזה נקט רביה"ק בסי' ל"ד שהנקודה היא בחי' מעיין, שממנה נמשך החיות להנהר הנמשך ממנו, למלאות כל הנהר על כל גדותיו בהתחדשות נפלא כאלו לא נתייבש כלל מעולם.

והנה למעשה אין שום שבירה ואין שום נפילה ואין שום בלבול וסיבוך שאין בהם נקודה שעל ידה ישוב הדבר לתיקון ולשלמות נפלא כאילו לא נשבר מעולם, כי כך הטביע הקב"ה בעולמו שלא תהיה שום מציאות של שבירה אשר לא תוכל לשוב לתיקון.

וצריך לדעת שמה שצעק רבינו ש'אין שום יאוש' זה לא סתם התחזקות, אלא שצפה בשרש הבריאה וראה שכך היא המציאות, שאין שום מציאות של יאוש בשום מקום שבכל העולמות ובכל הבריאה. לפיכך הירבה מוהרנ"ת כ"כ דיבורי התחזקות אפי' להמונחים בשאול תחתיות ומתחתיו, כי כן קיבל מרביה"ק אשר ראה והשיג את אשר יעבור על כל אחד ואחד אשר ירצה להתקרב אל השי"ת בעקבתא דמשיחא דא - לבל יתפשו ברשות

נפשות חסידיו | סיפורים ולקחיהם מאת מו"ר שליט"א

הנה באוהל

ועובדא ראיתי אצל הרב החסיד רבי יונה לעביל ע"ה, שבשכונת קטמון היה עני שלא היה ראוי להכניסו הביתה, והיה רבי יונה מביא לו מיני מאכלים של שבת לתוך בית הכנסת וקרבו שם מאד בדרך כבוד.

[א"ה: ראה רש"י בפרשתנו (יח פסוק ד) ז"ל: "ורחצו רגליכם - כסבור שהם ערביים שמשתחווים לאבק רגליהם והקפיד שלא להכניס עבודת אלילים לביתו (ב"מ פו). אבל לוט שלא הקפיד הקדים לינה לרחיצה שנאמר ולינו ורחצו רגליכם" ע"כ והבן].

כתבתי לך בענין הכנסת אורחים לכל ישראל, אולם מובא בגמ' (ברכות יז ע"א) מימרא דאביי "לעולם יהא אדם ערום ביראה", כי גם ביראה צריך חכמה ודעת, וכענין ששמעתי פעם על המשנה בפרקי אבות (פ"א ה) "ויהיו עניים בני ביתך ואל תרבה שיחה עם האשה" - איזה המשך ושיוכחות יש בין ויהיו עניים בני ביתך לאל תרבה שיחה עם האשה. ושמעתי, כי אמנם זה נכון מאד ומעלה גדולה שיהיו עניים בני ביתך, אולם תראה שיהיו עניים כאלו שלא מרבים שיחה עם האשה, כי אם לא כן, מוטב לקרבם מרחוק ולא להכניסם הביתה.

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי מורינו שליט"א

ניצוץ אחד!

השינון מזכך
את מוח האדם
ומחברו אל
התורה -
ובכח הארה זו
יוכל להבין את
הקשה לו